

Sygn. akt V ACa 383/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – Wydział V Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Maryla Domel-Jasińska (spr.)
Sędziowie:	SA Maria Sokołowska SA Włodzimierz Gawrylczyk
Protokolant:	stażysta Karolina Petruczenko

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2014 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.

przeciwko Zakładom (...) Spółce Akcyjnej w Z.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w B.

z dnia 25 lutego 2014 r. sygn. akt VIII GC 166/10

I. oddala apelację;

II. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 5400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Na oryginale właściwe podpisy.

UZASADNIENIE

Powódka – (...) spółka z o.o. w B. – domagała się zasądzenia na swoją rzecz od pozwanej – Zakładów (...) SA w Z. – kwoty 266 301,60 zł z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 63 458,30 zł od dnia 30 grudnia 2008 r. do

dnia zapłaty,

- od kwoty 7 930 zł od dnia 29 grudnia 2008 r. do dnia

zapłaty,

- od kwoty 194 913,30 zł od dnia 18 listopada 2008 r.

do dnia zapłaty

oraz zwrotu kosztów procesu.

Z uzasadnienia pozwu wynikało, że strony w dniu 25 czerwca 2008 r. zawarły umowę o dzieło, na mocy której pozwana zamówiła u powódki sporządzenie dokumentacji konstrukcyjnej, a następnie wykonanie w oparciu o tę dokumentację trzech narzędzi (tłoczników) do wykonywania detali metalowych, które pozwana miała wykonać na zlecenie kontrahenta zagranicznego.

Nadto pozwana złożyła powódce w dniu 12 listopada 2008 r. dodatkowe zlecenie, nie objęte wskazaną wyżej umową, które powódka wykonała i wystawiła za nie fakturę VAT (...) na kwotę 7930 zł. Wynagrodzenia wynikającego z tej faktury powódka nie zapłaciła.

Powódka wykonała dzieło określone umową z dnia 25 czerwca 2008 r, lecz pozwana bezpodstawnie, w ocenie powódki odmówiła odbioru dzieła i zapłaty całości umówionego wynagrodzenia.

Według powódki odstąpienie przez pozwaną od umowy było pozbawione podstaw i bezskuteczne, a zatem nie mogło wywołać skutku w postaci unicestwienia łączącego strony stosunku zobowiązaniowego.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powódki zwrotu kosztów procesu. Przyznała, że strony zawarły w dniu 25 czerwca 2008 r. umowę, na podstawie której powódka miała opracować dokumentację konstrukcyjną narzędzi zapewniających ich prostą regenerację oraz wykonać trzy narzędzia do wykonywania detali z metalu, oznaczone numerycznie (...), (...), (...). Terminy wykonania poszczególnych prac zostały określone w umowie oraz sporządzonych do niej aneksów, tj. aneksu nr (...) z dnia 20 września 2008 r. i aneksu nr (...) z 29 września 2008 r. Termin wykonania umowy został wyznaczony na dzień 7 listopada 2008 r, natomiast co do jednego z zamówionych narzędzi – na dzień 14 listopada 2008 r. W podanych terminach powódka dzieła nie wykonała, a ponadto wykonane i zaoferowane przez nią pozwanej narzędzia nie miały dla pozwanej wartości, gdyż nie zostały wykonane zgodnie z zaleceniami pozwanej i uniemożliwiały jej prawidłowe wykonywanie detali dla swojego kontrahenta.

Pozwana przyznała, że dodatkowe zlecenie, za wynagrodzeniem w kwocie 7930 zł, powódka wykonała, jednak kwota ta uległa potrąceniu z wierzytelnościami pozwanej, określonymi w jej oświadczeniu o potrąceniu z dnia 21 stycznia 2009 r. Podała również, że w dniu 23 stycznia 2009 r. wezwała powódkę do zwrotu zapłaconej jej, tytułem wynagrodzenia z umowy kwoty 80 666,40 zł. Powódka była wielokrotnie wzywana przez pozwaną do prawidłowego wykonania narzędzi, a także wielokrotnie był jej przedłużany termin do wykonania tych narzędzi. Nienależyte wykonanie dzieła przez powódkę uzasadniało odstąpienie przez pozwaną od umowy, co miało miejsce 21 stycznia 2009 r.

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 25 lutego 2014 r. zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 7930 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty, oddalił powództwo w pozostałym zakresie i rozstrzygnął o kosztach procesu na podstawie art. 98 kpc, zasądzając od powódki na rzecz pozwanej kwotę 19 956 zł tytułem zwrotu tych kosztów.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych i wnioskach.

W dniu 25 czerwca 2008 r. strony zawarły umowę o dzieło nr (...), której przedmiotem było opracowanie przez powódkę dokumentacji konstrukcyjnej narzędzi, zapewniającej ich prostą regenerację oraz wykonanie narzędzi (...), (...) i (...) do detali określonych w umowie.

Zgodnie z § 1 pkt. 2 umowy opracowana dokumentacja konstrukcyjna narzędzi podlegała zatwierdzeniu przed wykonaniem narzędzi. Wartość prac stanowiących przedmiot umowy strony ustaliły na kwotę 228 600 zł, powiększoną o należny podatek od towarów i usług (§ 2 umowy). W § 3 umowy ustalono termin zakończenia prac na

7 listopada 2008 r. W § 4 wskazano, że wszystkie prace wynikające z dodatkowych pisemnych uzgodnień, zaistniałych po podpisaniu umowy, wprowadzone będą w formie aneksu.

Istotne postanowienia zawierał § 5 umowy, wskazujący na podstawy odbioru przez pozwaną prac wykonanych przez powódkę. I tak podstawą odbioru w pierwszej kolejności było dostarczenie partii próbnej detali (10 sztuk) wraz z kartą pomiarową oraz sprawdzianu z kartą pomiarową, przy czym brak kart pomiarowych oznaczał konieczność wykonania pomiaru detali i sprawdzianu przez pozwaną lub w zewnętrznym laboratorium pomiarowym na koszt powódki.

Następnie odbiór uzależniony był od wykonania prób narzędzi w Z., z udziałem wykonawcy, z jednoczesnym dostarczeniem dokumentacji konstrukcyjnej narzędzi w wersji papierowej i elektronicznej, przy czym dostarczenie narzędzi do prób leżało po stronie wykonawcy.

Kolejne przesłanki odbioru to pozytywne odebranie detali i sprawdzianu przez kontrolę jakości (...) SA, udokumentowane kartą pomiarową detali oraz podpisanie przez pozwaną i dostarczenie powódce, w terminie 14 dni od daty wykonania pozytywnych prób w siedzibie pozwanej, protokołu odbioru oprzyrządowania.

Według § 7 umowy podstawą wystawienia faktury przez powódkę miało być otrzymanie od pozwanej protokołu odbioru oprzyrządowania w terminie 14 dni od wykonania prób. W § 11 umowy zawarto postanowienia dotyczące kar umownych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązań umownych.

W dniu 20 września 2008 r. strony zawarły aneks nr (...) do umowy nr (...), który określał wykonanie prac dodatkowych oraz termin ich wykonania na dzień 14 listopada 2008 r, zaś w dniu 29 września 2008 r. zawarły aneks nr (...), który również przewidywał prace dodatkowe i termin ich wykonania (k. 40-41). E-meilem z dnia 12 listopada 2008 r. pozwana złożyła powódce dodatkowe zamówienie, nie wchodzące w zakres umowy, które zostało zrealizowane. Powódka za wykonanie tego zamówienia wystawiła fakturę VAT (...) na kwotę 7 930 zł. Kwoty tej pozwana nie uiściła.

Zgodnie z harmonogramem dokumentacja konstrukcyjna miała zostać przedstawiona do dnia 23 sierpnia 2008 r. Pierwsza część tej dokumentacji została przekazana pozwanej w dniu 1 sierpnia 2008 r, zaś druga część w dniu 18 sierpnia 2008 r. W dniu 14 sierpnia 2008 r. pozwana przesłała powódce akceptację pierwszej części dokumentacji, natomiast w dniu 13 września 2008 r. przesłała swoje uwagi do części drugiej. Ze względu na uwagi pozwanej do dokumentacji powódka przesłała pozwanej nową dokumentację w dniu 22 września 2008 r. Pozwana zaakceptowała tę dokumentację 24 września 2008 r. W dniach 25 i 26 września 2008 r. odbyły się pierwsze próby narzędzi w siedzibie powódki, zaś w dniu 13 października 2008 r. w siedzibie pozwanej. Kolejne próby miały miejsce w dniach 29 października 2008 r. i 4 listopada 2008 r.

W karcie pomiarowej dotyczącej narzędzia (...) pozwana wskazywała na wiele niezgodności i uwag. Kolejne próby odbyły się już po upływie terminu wykonania umowy, tj. w dniu 17 listopada 2008 r. zaś w dniu 18 listopada 2008 r. pozwana wskazała na nieprawidłowości w wykonaniu umowy. Narzędzie (...) 0100 w ogóle nie zostało dostarczone do prób, zaś wady narzędzia (...) uniemożliwiały wykonanie detali. Z kolei narzędzie (...) miało 10 niezgodności i wiele uwag (k. 143-144).

W dniu 19 listopada 2008 r. powódka przesłała pozwanej harmonogram poprawy narzędzi oraz wykonania projektów prototypowych, jednak w dniach 26 i 27 listopada 2008 r. poinformowała, że nie jest gotowa do wysyłki dwóch narzędzi.

W dniu 28 listopada 2008 r. pozwana zażądała wykonania po 200 sztuk detali narzędzi podstawowych (...) 0100, (...) i (...) do dnia 1 grudnia 2008 r. W dniu 2 grudnia 2008 r. pozwana zmierzyła detale (...) wykrywając osiem niezgodności, zaś w przypadku (...) jedną niezgodność. W tej sytuacji pozwana odesłała narzędzia powódce. Powódka nie wykonała narzędzi zgodnie z umową, gdyż przy ich użyciu nie udało się wytworzyć zgodnych wymiarowo detali, a ponadto urządzenia nie były w stanie pracować w cyklu automatycznym.

W dniu 16 grudnia 2008 r. pozwana wezwała powódkę do zakończenia realizacji umowy nr (...) w terminie siedmiu dni, pod rygorem odstąpienia od umowy, wskazując, że w wyznaczonym czasie oczekuje na dostarczenie wszystkich narzędzi umożliwiających seryjną produkcję zgodnych wymiarowo detali.

W dniu 23 grudnia 2008 r. powódka wysłała do pozwanej wszystkie narzędzia, zaś w dniach 7 i 8 stycznia 2009 r. wysłała karty pomiarowe. Przedstawione przez powódkę karty pomiarowe wykazały przy narzędziu (...) 0100 – 7 niezgodności, przy narzędziu (...) – 2 niezgodności i przy narzędziu (...) – 11 niezgodności.

W piśmie z dnia 21 stycznia 2009 r. pozwana odmówiła uznania prawidłowości wykonanych narzędzi i odstąpiła od umowy, dołączając notatkę dotyczącą otrzymanych od powódki kart pomiarowych, wskazującą na nieprawidłowości w wykonaniu przedmiotu umowy. Pozwana odesłała powódce wykonane przez nią narzędzia.

Jednocześnie w piśmie z dnia 21 stycznia 2009 r. pozwana złożyła powódce oświadczenie o potrąceniu jej wierzytelności wobec powódki, wynikających z noty nr HE(...) (...) i HU (...) (1159 zł), na łączną kwotę 815 959 zł, z zobowiązaniami pozwanej wobec powódki w kwocie 550 830 zł, ujętymi w fakturach VAT nr: (...) (469 700 zł), (...) (73 200 zł) i (...) (7930 zł).

W piśmie z dnia 23 stycznia 2009 r. pozwana zażądała od powódki zwrotu kwoty 80 666,40 zł w terminie do dnia 2 lutego 2009 r.

Powódka kilkakrotnie wzywała pozwaną do zapłaty kwoty dochodzonej pozwem, tj. wezwaniami z dnia 4 września 2009 r, 15 lutego 2010 r, i 15 października 2010 r. W dniu 5 sierpnia 2009 r. powódka wezwała pozwaną do odbioru narzędzi objętych umową nr (...) w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania, pod rygorem złożenia przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego, a także wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 625036,96 zł w terminie 14 dni.

W grudniu 2008 r. pozwana zawarła z Zakładem (...) sp. z o.o. w B. umowę o wykonanie tożsamyh narzędzi do detali metalowych, jak w umowie stron z dnia 25 czerwca 2008 r.

Postanowieniem z dnia 21 października 2010 r. Sąd Rejonowy w B. zezwolił powódce na złożenie do depozytu sądowego narzędzi (...), (...) i (...).

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny sprawy ustalił na podstawie dokumentów prywatnych i urzędowych, przedłożonych przez strony, których autentyczność nie była kwestionowana, a także na podstawie zeznań świadków: A. S., R. W., A. M., T. W., D. S. i M. K. (1). Świadkowie będący pracownikami powódki, tj. A. S., R. W. i A. M. potwierdzili, że po kolejnych próbach narzędzi, zarówno u powódki, jak i u pozwanej, pozwana zgłaszała uwagi do przedmiotowych narzędzi, przede wszystkim co do niewłaściwych wymiarów wyprodukowanych przy ich pomocy detali, jak również rynien spadowych i uchwyty do czujników. Świadkowie przyznali, że strona pozwana domagała się dokonania przez powódkę korekty narzędzi.

Sąd Okręgowy dał również wiarę zeznaniom pracowników pozwanej, tj. świadków T. W., D. S. i M. K. (1). Świadek T. W. zeznał, że powódka nie wykonała łączącej strony umowy, gdyż do momentu jej rozwiązania wszystkie trzy narzędzia nie zostały należycie wykonane. Nie były one w stanie pracować w cyklu automatycznym, zaś przy ich wykorzystaniu nie udało się uzyskać zgodnych wymiarowo detali. Z kolei świadek D. S. stwierdził, że niezgodności wymiarowe detali wynikały z niezgodności narzędzi, na których zostały wykonane. Świadek M. K. (1) potwierdził natomiast niekompletność rynien spadowych i wsporników mocujących.

Z zeznań wskazanych świadków wyraźnie wynikało, że narzędzia nie zostały wykonane przez powódkę w sposób prawidłowy.

Sąd I instancji nie podzielił wniosków opinii sporządzonej przez biegłego J. J. (1). Biegły w swojej opinii wskazał wprawdzie, że „narzędzia wykonane zostały zgodnie ze sztuką i zapewniają wykonanie detali zgodnie z ich dokumentacją konstrukcyjną” (k.603), jednak z opinii tej nie wynika, iż to przedmiot umowy został wykonany

zgodnie z dokumentacją konstrukcyjną. Niczego do sprawy nie wniosła opinia biegłego M. K. (2), w której biegły podał, że nie ma możliwości, na podstawie zgromadzonego w aktach sprawy materiału dowodowego oraz narzędzi będących w depozycie sądowym, określenia prawidłowego i zgodnego z umowa nr (...) oraz aneksami nr (...) do tej umowy, wykonania narzędzi, oceny ich jakości oraz gwarancji produkowania przy ich użyciu wyrobów spełniających oczekiwania klienta pozwanej.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie powódki było uzasadnione jedynie w zakresie żądania zasądzenia kwoty 7930 zł. Pozwana nie zaprzeczyła, że powódka wykonała na jej rzecz prace o wartości wynikającej z faktury VAT (...). Wywodziła jedynie, iż kwota 7930 zł podlegała potrąceniu, zgodnie z oświadczeniem z dnia 21 stycznia 2009 r. Pozwana nie wykazała jednak, aby oświadczenie o potrąceniu z dnia 21 stycznia 2009 r. było skuteczne, a przede wszystkim nie przedstawiła żadnych dowodów wskazujących na posiadane względem powódki wierzycelności określonych w tym oświadczeniu oraz na ich wymagalność, czyli nie wykazała przesłanek z art. 498 kc.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 627 kc zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 7930 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 29 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty. Żądanie odsetek od zasądzonej kwoty było uzasadnione w świetle art. 481 kc.

W pozostałym zakresie roszczenie powódki nie zasługiwało na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie, zdaniem Sądu I instancji, w pierwszej kolejności rozstrzygnięcia wymagała kwestia skuteczności odstąpienia przez pozwaną (w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji błędnie podano „przez powódkę”) od umowy, w związku z nienależytym wykonaniem przedmiotu umowy przez powódkę.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na istotne fakty, tj. na to, że powódka dopiero 23 grudnia 2008 r, czyli półtora miesiąca po upływie terminu określonego w umowie, przesłała pozwanej narzędzia oraz detale, które nadal wykazywały niezgodności. Wskazywały na to zapisy na kartach pomiarowych, sporządzonych przez pozwaną. Pomimo wezwania z dnia 16 grudnia 2008 r. powódka w terminie 7 dni nie dostarczyła pozwanej prawidłowo wykonanych narzędzi, a zatem na podstawie art. 636 kc przysługiwało pozwanej prawo do odstąpienia od umowy.

Za bezzasadne uznał Sąd Okręgowy twierdzenia powódki, że wezwanie pozwanej z dnia 16 grudnia 2008 r. było bezskuteczne, gdyż nie stanowiło oświadczenia woli złożonego skutecznie przez pozwaną. Sąd ten zwrócił uwagę, iż zgodnie z art. 77 § 2 kc jeżeli umowa została zawarta w formie pisemnej, jej rozwiązanie za zgodą obu stron, jak również odstąpienie od niej albo jej wypowiedzenie, powinno być stwierdzone pismem. Wymaganie łącznej reprezentacji dotyczyło wyłącznie oświadczenia o odstąpieniu od umowy i oświadczenie to zostało złożone powódce przez pozwaną z zachowaniem zasady reprezentacji łącznej. Pismo z dnia 16 grudnia 2008 r. stanowiło jedynie wezwanie do prawidłowego i terminowego wykonania umowy, stąd wymagania dotyczące reprezentacji pozwanej spółki nie miały zastosowania w odniesieniu do tego pisma.

Sąd Okręgowy podniósł, iż z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego wynikało, że przedmiot umowy nie został prawidłowo wykonany, na co wskazywała obszerna korespondencja elektroniczna stron, jak i dokumentacja, w szczególności treść kart pomiarowych.

Ciężar udowodnienia prawidłowego wykonania umowy spoczywał na powódce, która z faktu tego wywodziła korzystne dla siebie skutki prawne (art. 6 kc). Powódka jednak nie wykazała, że wykonała narzędzia zgodnie z treścią umowy, tj. zgodnie ze sporządzoną przez siebie i zatwierdzoną przez pozwaną dokumentacją. Powódka nie przedłożyła dokumentacji konstrukcyjnej, o której mowa w umowie nr (...) z 26 czerwca 2008 r. i nie domagała się również w toku postępowania, aby tę dokumentację przedstawiła pozwana.

Przede wszystkim Sąd Okręgowy wskazał, że prawomocnym wyrokiem z dnia 27 stycznia 2011 r. Sąd Okręgowy w G. w sprawie o sygn. akt X (...) zasądził od (...) spółki z o.o. w B. na rzecz Zakładów (...) SA w Z. kwotę 80 666,40 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 3 lutego 2009 r. do dnia zapłaty, tytułem zwrotu dokonanych przez Zakłady (...) SA na rzecz (...) sp. z o.o. świadczeń pieniężnych z umowy nr (...) z dnia 26 czerwca 2008 r. Sąd Apelacyjny w K.

wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012 r. sygn. akt V ACa (...) oddalił apelację wniesioną przez P. A. Polska od określonego wyżej wyroku Sądu Okręgowego w G., w którym przesłanką rozstrzygnięcia było ustalenie, że doszło do skutecznego odstąpienia od umowy przez Zakłady (...) SA od umowy, w związku z niewłaściwym wykonaniem przedmiotu umowy przez (...) sp. z o.o.

Sąd Okręgowy powołał się na dyspozycję art. 365 § 1 kpc i zwrócił uwagę, iż powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na motywy prawomocnego wyroku w takich granicach, w jakich stanowią one konieczne uzupełnienie rozstrzygnięcia, niezbędne do określenia jego zakresu.

Rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu stwarza taki stan prawny, jaki z niego wynika. Sądy rozpoznające między tymi samymi stronami inny spór muszą przyjmować, że dana kwestia prawna kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym, wcześniejszym wyroku (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 maja 2013 r. sygn. akt IV CSK 624/12 Lex nr 1353259).

Określone w art. 365 § 1 kpc związanie stron, sądów oraz innych organów i osób treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania przez nie, że w objętej nim sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak wynika to z sentencji wyroku.

Skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów objętych orzeczeniem prejudycjalnym. Ponieważ pomiędzy stronami niniejszego sporu został wcześniej prawomocnie rozpoznany inny spór, w którym pozytywnie rozstrzygnięto kwestię odstąpienia pozwanej od umowy nr (...) z dnia 26 czerwca 2008 r. Sąd Okręgowy uznał, niezależnie od wcześniej podanych ustaleń, że pozwana skutecznie odstąpiła od umowy na podstawie art. 636 kc. Tym samym żądanie powódki w zakresie kwoty przewyższającej kwotę 7930 zł. Było bezzasadne i podlegało oddaleniu na podstawie art. 627 kc a contrario.

O kosztach procesu Sąd I instancji rozstrzygnął w oparciu o art. 100 kpc, przez stosunkowe rozdzielanie tych kosztów między stronami, z uwzględnieniem wygrania sporu przez pozwaną w 97 %

Powódka złożyła apelację od powyższego wyroku, skierowaną do rozstrzygnięcia o oddaleniu powództwa i o kosztach procesu.

Skarżąca zarzuciła:

a) naruszenie art. 233 § 1 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny zebranego materiału dowodowego, polegające na wybiórczym i jednostronnym rozważeniu materiału dowodowego, wyprowadzeniu wniosków nielogicznych lub nie wynikających z powołanych przez Sąd dowodów, a poza tym sprzecznych z innymi dowodami, ocenie dowodów z naruszeniem zasad doświadczenia życiowego i bezpodstawnemu pominięciu niektórych dowodów, co doprowadziło do:

- błędnego ustalenia, że powódka nie wykonała umowy lub wykonała ją nienależycie,
- błędnego ustalenia, że wykonane przez powódkę dzieło miało wady,
- błędnego ustalenia, że wykonane przez powódkę dzieło miało wady tak daleko idące (istotne), że pozwalało uznać, iż dzieło nie zostało wykonane w ogóle,
- błędnego ustalenia, że powód nie dokończył dzieła,
- błędnego ustalenia, że pozwany był uprawniony do uchylenia się do odbioru dzieła,

- pominięcie ustalonego faktu braku prób odbiorczych mimo obowiązku umownego i zasad wiedzy technicznej przedstawionej przez świadków i biegłego, przesądzających o konieczności wykonania takich prób dla poprawnej oceny jakości wykonanego dzieła, a mimo to uznanie, że dzieło było wadliwe;

b) naruszenie art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 278 § 1 kpc przez samodzielną ocenę przez Sąd kart pomiarowych, do których oceny wymagana jest wiedza specjalna, co skutkowało odmienną oceną tych kart niż dokonał tego powołany w niniejszej sprawie biegły, co doprowadziło do błędnego ustalenia przez sąd występowania wad dzieła;

c) naruszenie art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 278 § 1 kpc przez zignorowanie przez Sąd dopuszczonego i przeprowadzonego dowodu z opinii biegłego J.;

d) naruszenie art. 6 kc w zw. z art. 227 kpc przez niewłaściwe zastosowanie, polegające na obarczeniu powódki ciężarem dowodu wykazania faktów leżących u podstaw dokonanego odstąpienia, z którego to pozwana wywodziła skutki prawne, domagając się na tej podstawie oddalenia powództwa, co wyrażało się m.in. w obciążeniu powódki niekorzystnymi skutkami procesowymi braków wymaganej przez Sąd dokumentacji oraz skutkami nieprzydatności, w ocenie Sądu, przeprowadzonych opinii biegłych;

e) naruszenie art. 643 kc przez jego niezastosowanie, co doprowadziło do błędnego uznania, że uchylanie się przez pozwaną z dokonaniem odbioru dzieła przesądza o braku wykonania dzieła;

f) naruszenie art. 278 § 1 kpc w zw. z art. 286 kpc przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na uznaniu, że po wydaniu opinii przez biegłego J., zachodziła potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego;

g) naruszenie art. 365 § 1 kpc przez jego błędną wykładnię, polegającą na rozciąganiu prawomocności orzeczenia innego sądu również na ustalenia faktyczne oraz oceny prawne zawarte w uzasadnieniu;

h) naruszenie art. 365 § 1 kc w zw. z art. 233 § 1 kpc przez niewłaściwe zastosowanie poprzez przyjęcie, że w niniejszej sprawie zachodzi związek sądu orzekającego ustaleniami faktów i ocenami prawnymi dokonanymi w innej sprawie przez inny sąd i tym samym pozbawienie się prawa do swobodnej oceny dowodów z przeprowadzonego postępowania dowodowego;

i) naruszenie art. 236 kpc oraz art. 244 § 1 kpc w zw. z art. 227 kpc i art. 233 § 1 kpc w zw. z art. 365 § 1 kpc przez niewłaściwe zastosowanie lub niezastosowanie, polegające na tym, że mimo braku w aktach sprawy wyroku Sądu Okręgowego w G. lub niedopuszczeniu dowodu z wyroku Sądu Apelacyjnego w K., Sąd Okręgowy uznał swoje związanie treścią wyroków i oparł na nich dokonane rozstrzygnięcie;

j) naruszenie art. 233 § 1 kpc przez niezgodne z literalną, oczywistą i bezsporną treścią dokumentu uznanie, że pismo pozwanej z dnia 16 grudnia 2008 r. zawiera wezwanie do zmiany sposobu wykonania dzieła;

k) naruszenie art. 233 § 1 kpc przez pominięcie udowodnionej i bezspornej okoliczności, „że pozwany zachował 7 dniowy termin wyznaczony mu przez powoda pismem z 16.12.2008”;

l) naruszenie art. 636 § 1 kc „przez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na jego zastosowaniu” mimo, że w niniejszej sprawie było to niedopuszczalne ze względu na „brak wadliwości w wykonaniu dzieła (oraz wykonywaniu dzieła) oraz ze względu na brak stanu wykonywania dzieła, gdyż było ono ukończone”;

m) naruszenie art. 38 kc w zw. z art. 368 § 1 ksh w zw. z art. 373 § 1 ksh przez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że oświadczenie woli składane za osobę prawną jest skuteczne, pomimo uchybienia łącznej reprezentacji wieloosobowego zarządu w spółce akcyjnej;

n) naruszenie art. 636 § 1 kc przez przyjęcie, że oświadczenie woli pozwanej o odstąpieniu od umowy było złożone skutecznie, mimo że poprzedzające odstąpienie pismo pozwanej nie zawierało wymaganego tym przepisem wezwania do zmiany sposobu wykonania dzieła;

o) naruszenie art. 636 § 1 kc przez przyjęcie, że oświadczenie woli pozwanej o odstąpieniu od umowy było złożone skutecznie, mimo że poprzedzające odstąpienie pismo pozwanej zostało złożone bezskutecznie, z powodu niezachowania zasady łącznej reprezentacji spółki akcyjnej;

p) naruszenie art. 636 § 1 kc przez przyjęcie, że oświadczenie woli pozwanej o odstąpieniu od umowy było złożone skutecznie, mimo że powódka dochowała 7-dniowego terminu wyznaczonego w piśmie pozwanej, poprzedzającym odstąpienie;

q) naruszenie art. 636 § 1 kc przez przyjęcie, że oświadczenie woli pozwanej o odstąpieniu od umowy było złożone skutecznie, mimo że pozwana nawet nie sprawdziła, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo;

r) naruszenie art. 627 kc przez niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym uznaniu, że w niniejszej sprawie powódce nie przysługuje wynagrodzenie za wykonane dzieło.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca domagała się zmiany wyroku Sądu Okręgowego w zaskarżonej części przez uwzględnienie powództwa i zasądzenie do pozwanej zwrotu kosztów procesu za obie instancje.

Pozwana wniosła o oddalenie apelacji powódki i zasądzenie od niej na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja powódki nie zasługiwała na uwzględnienie, gdyż Sąd I instancji nie dopuścił się wskazanych w niej naruszeń prawa procesowego i prawa materialnego.

Przede wszystkim nie doszło w rozpoznawanej sprawie do naruszenia art. 233 § 1 kpc, gdyż Sąd I instancji wszystkie przeprowadzone przez siebie dowody ocenił i wyciągnął z nich wnioski logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego.

Zasadnie Sąd Okręgowy ustalił, że powódka nie wykonała swojego zobowiązania, wynikającego z umowy o dzieło nr (...) z dnia 25 czerwca 2008 r. w terminie określonym w tej umowie, tj. do dnia 7 listopada 2008 r, a co do narzędzia (...) do dnia 14 listopada 2008 r, skoro ani pierwsze próby wykonania detali metalowych za pomocą narzędzi wykonanych przez powódkę, które odbyły się w dniach 25 i 26 września 2008 r. u powódki, a próby późniejsze, wykonane 13 października 2008 r, 29 października 2008 r. i 4 listopada 2008 r. nie doprowadziły do wytworzenia detali zgodnych wymiarowo. Kolejne próby, wykonane już po terminie wykonania dzieła, tj. 17 i 18 listopada 2008 r. wykazały nieprawidłowości w zakresie pracy narzędzi (...) i (...). Pierwsze z tych narzędzi uniemożliwiało wykonywanie detali, drugie natomiast wykazywało aż 10 niezgodności i zgłoszono do niego wiele uwag. Narzędzie (...) w ogóle nie zostało przez powódkę przedstawione do prób. Co prawda w dniu 19 listopada 2008 r. powódka przesłała pozwanej harmonogram poprawy narzędzi, jednak już w dniach 26 i 27 listopada 2008 r. poinformowała, że nie jest gotowa do wysyłki dwóch narzędzi.

W dniu 28 listopada 2008 r. pozwana zażądała wykonania po 200 sztuk detali z trzech zamówionych narzędzi, zaś w dniu 2 grudnia 2008 r. dokonała pomiarów detali, wykrywając 8 niezgodności w wymiarach detali wykonanych za pomocą narzędzia (...) i 1 niezgodność w przypadku detali z narzędzia (...). Również narzędzia przesłane pozwanej przez powódkę w dniu 23 grudnia 2008 r, a więc po otrzymaniu wezwania z dnia 16 grudnia 2008 r, nie zostały wykonane zgodnie z treścią zobowiązania, zaś przedstawione w dniach 7 i 8 stycznia 2009 r. karty pomiarowe wykazywały niezgodności dotyczące wszystkich narzędzi.

Odczytanie danych z kart pomiarowych, dokonane przez Sąd Okręgowy, nie wymagało wiadomości specjalnych i oceny przez biegłego, wbrew zarzutom skarżącej, gdyż dane te miały charakter informacyjny, wskazujący na liczbę ustalonych niezgodności wymiarowych, zaś do ich odczytania nie było wymagane posiadanie wiadomości specjalnych.

Nadto Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, na podstawie przesłuchanych w sprawie świadków, że pozwana, po wykonaniu prób narzędzi, zgłaszała wielokrotnie powódce zastrzeżenia co do niewłaściwych wymiarów wyprodukowanych za ich pomocą detali.

W tej sytuacji trafnie uznał Sąd Okręgowy, że pozwana była uprawniona do odstąpienia od umowy i że od tej umowy skutecznie odstąpiła, w oparciu o art. 636 kpc. Nie można bowiem zaakceptować takiego stanu rzeczy, w którym przyjmujący zamówienie, nie przedstawił zamawiającemu dzieła do odbioru w terminie określonym w umowie i wielokrotnie w terminach późniejszych przedstawiał dzieło nie odpowiadające treści zobowiązania, a mimo tego domaga się odbioru dzieła po upływie wielu miesięcy od terminu umownego i po odstąpieniu przez zamawiającego od umowy, jak również domaga się zapłaty wynagrodzenia za wadliwe dzieło.

Nie można podzielić zarzutu powódki, iż pozwana uchylła się od odbioru dzieła. Zgodnie z art. 643 kc zamawiający obowiązany jest odebrać dzieło, które przyjmujący zamówienie wyda mu zgodnie ze swym zobowiązaniem. Obowiązek odebrania dzieła dotyczy zatem dzieła wykonanego zgodnie z umową, a nie jakiegokolwiek dzieła. Do końca 2008 r. powódka nie zaoferowała pozwanej do odbioru dzieła zgodnego ze swym zobowiązaniem.

W dniu 16 grudnia 2008 r, tj. miesiąc po upływie terminu do wykonania dzieła, pozwana wezwała powódkę do zakończenia realizacji umowy w terminie 7 dni, pod rygorem odstąpienia od umowy, zaś w dniu 21 stycznia 2009 r, po ujawnieniu niezgodności wymiarowych w odniesieniu do detali wyprodukowanych za pomocą wszystkich narzędzi, od umowy odstąpiła, co w okolicznościach sprawy było w pełni uzasadnione. Późniejsze wezwania pozwanej do odbioru narzędzi, skierowane do niej przez powódkę wiele miesięcy po odstąpieniu od umowy, tj. 5 sierpnia 2009 r, 4 września 2009 r, 15 lutego 2011 r. i 15 października 2010 r., należało uznać za bezprzedmiotowe.

Nie sposób kwestionować skuteczności odstąpienia przez pozwaną od umowy, zarzucając wadliwości pisma pozwanej z dnia 16 grudnia 2008 r, poprzedzającego to odstąpienie. Pismo pozwanej zawierające oświadczenie woli o odstąpieniu od umowy, odwoływało się do pisma z dnia 16 grudnia 2008 r, podpisanego przez jednego członka zarządu i wzywającego do zakończenia realizacji umowy, a więc potwierdzało to wezwanie, co było dopuszczalne w oparciu o art. 103 § 1 i § 2 kc. Z kolei wezwanie do zakończenia realizacji umowy w określonym terminie i pod rygorem odstąpienia od umowy, w zestawieniu z kilkakrotnym przedstawieniem przez powódkę narzędzi, za pomocą których nie można było wykonać odpowiednich wymiarowo detali, traktować należało jako wezwanie z art. 636 § 1 kc, tj. jako wezwanie do zmiany sposobu wykonania dzieła, odpowiedniego dla prawidłowego zrealizowania umowy.

Sąd I instancji zasadnie uznał, że dowód z opinii biegłego J. J. (1) nie miał istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdyż z treści opinii tego biegłego wynikało, iż narzędzia wykonane przez powódkę były sprawdzane przez biegłego poprzez wykonywanie próbnych detali w zakładzie powódki, z materiału zastępczego i na prasach, które powódka miała w dyspozycji, a które nie były prasami, na które narzędzia te były przeznaczone. Biegły nawet wskazał, że zdaje sobie sprawę z faktu, iż zastosowanie materiału zastępczego i wykonywanie prób na prasach innych niż te, na które przeznaczone były narzędzia, niesie za sobą możliwość występowania różnic w ocenie jakości detali, w odniesieniu do warunków wykonania, zgodnych z założonymi w umowie.

W tym stanie rzeczy końcowe wnioski opinii o możliwości prawidłowego, tj. zgodnego z umową wykonania detali na przedstawionych przez powódkę narzędziach, nie były uprawnione i słusznie Sąd Okręgowy wniosków opinii biegłego J. J. nie podzielił. Należy także zwrócić uwagę, że § 5 umowy stron przewidywał szereg warunków formalnych, związanych z odbiorem dzieła, wśród których było wykonanie pozytywnych prób narzędzi w siedzibie pozwanej, co nigdy nie nastąpiło.

W związku z powyższym zasadnie uznał Sąd Okręgowy, w oparciu o prawidłową ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, że pozwana skutecznie odstąpiła od umowy o dzieło i nie jest zobowiązana do odbioru dzieła zaoferowanego jej po wielu miesiącach od tego odstąpienia, ani do zapłaty powódce dochodzonego pozewem wynagrodzenia za wykonanie dzieła.

Niezależnie od powyższej argumentacji wskazać także należy, że trafnie Sąd Okręgowy uznał, iż jest związany prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w G. z dnia 27 stycznia 2011 r. sygn. akt X (...), zaakceptowanym przez Sąd Apelacyjny w K. wyrokiem z dnia 28 czerwca 2012 r. sygn. akt V ACa (...), w których to orzeczeniach przesłanką rozstrzygnięć było ustalenie, że pozwana – Zakłady (...) SA w Z. skutecznie odstąpiła od umowy stron z dnia 25 czerwca 2008 r. Sąd I instancji nie naruszył art. 365 § 1 kpc.

Podkreślić należy, że zarówno w niniejszej sprawie, wszczętej w dniu 25 października 2010 r. oraz w sprawie Sądu Okręgowego w G., wszczętej w 2011 r. kwestią o charakterze prejudycjalnym w stosunku do roszczeń dochodzonych przez strony w tych sprawach, było ustalenie skuteczności bądź bezskuteczności odstąpienia przez Zakłady (...) SA od umowy o dzieło z dnia 25 czerwca 2008 r. Żądanie pozwanej w sprawie wytoczonej przed Sądem Okręgowym w G. dotyczyło zwrotu zaliczki wpłaconej na poczet wynagrodzenia z umowy, zaś przesłanką tego roszczenia było odstąpienie od umowy, kreujące stan niweczący skutki zawarcia umowy i rodzący obowiązek zwrotu przez strony tego, co sobie świadczyły na podstawie umowy (art. 494 kc). Pozwana w niniejszej sprawie, żądając oddalenia powództwa, również wskazywała na brak swojego obowiązku świadczenia wynagrodzenia za wykonanie dzieła na rzecz powódki, w związku z odstąpieniem od umowy.

Kwestia prejudycjalna, jaką w odniesieniu do obu spraw, tj. sprawy Sądu Okręgowego w G. i Sądu Okręgowego w B. było ustalenie skuteczności bądź bezskuteczności odstąpienia od umowy o dzieło z dnia 25 czerwca 2008 r, a zatem ustalenie istnienia bądź nieistnienia między stronami stosunku prawnego, wynikającego z umowy o dzieło, mogła być przedmiotem samodzielnego powództwa o ustalenie. Gdyby pozwana nie uiszczała powódce kwoty 80 666,40 zł tytułem wynagrodzenia, mogłaby dochodzić w drodze samodzielnego powództwa ustalenia, że wobec skutecznego odstąpienia od umowy nie łączy jej z powódką stosunek prawny. Dochodząc w sprawie wszczętej przed Sądem Okręgowym w G. zwrotu uiszczony zaliczki na poczet wynagrodzenia, pozwana żądała ustalenia skuteczności odstąpienia od umowy, jako przesłanki swojego roszczenia.

Zawieszenie postępowania w niniejszej sprawie byłoby uzasadnione, wbrew zarzutom skarżącej, jedynie wówczas, gdyby toczyło się postępowanie o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego, nie było natomiast uzasadnione w sytuacji, gdy toczyły się między stronami sprawy o zapłatę. Zarówno Sąd Okręgowy w G., jak i Sąd Okręgowy w B. władny był do poczynienia własnych ustaleń i dokonania własnej oceny sprawy. Uprawomocnienie się wyroków Sądu Okręgowego w G. i Sądu Apelacyjnego w K. odnosi jednak skutek w postaci przesądzenia kwestii odstąpienia przez pozwaną od umowy i związania tym ustaleniem również Sądu Okręgowego w B., niezależnie od tożsamej oceny tej kwestii, dokonanej przez ten Sąd, w oparciu o przeprowadzone w swoim postępowaniu dowody.

W tym miejscu wskazane jest powołanie się na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2002 r. V CKN 1110/00 Lex nr 74492, w którym Sąd ten zwrócił uwagę, że skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii o charakterze prejudycjalnym oznacza, iż w procesie późniejszym kwestia ta nie może być w ogóle badana. Z uzasadnienia powołanego wyroku wynika, że „skoro w prawomocnym wyroku wydanym w innej sprawie zostało przesądzone, że umowa poręczenia kredytowego jest nieważna, to w sprawie niniejszej tej kwestii sądy nie mogły badać ponownie (...)”.

Wywody skarżącej, zawarte w uzasadnieniu apelacji, odnoszące się do naruszenia art. 365 § 1 kpc, uznać należy za całkowicie bezzasadne. Zakres związania prawomocnym orzeczeniem, określony w art. 365 § 1 kpc, skarżąca myli z powagą rzeczy osądzonej, o której stanowi art. 366 kpc, a nawet z podstawą odrzucenia pozwu, wskazaną w art. 199 § 1 pkt. 2 kpc.

Prawomocne zakończenie sprawy toczącej się przed Sądem Okręgowym w G. przed zakończeniem niniejszej sprawy skutkowało przesądzeniem skutecznego odstąpienia przez pozwaną od umowy o dzieło.

To, że w aktach sprawy nie ma wyroku Sądu Okręgowego w G., pozostaje bez znaczenia dla zastosowania art. 365 § 1 kc, skoro wyrok ten podlegał kontroli instancyjnej, dokonanej przez Sąd Apelacyjny w K., który oddalił apelację powódki (...) sp. z o.o. (pозwanej w tamtym postępowaniu) od tego wyroku, zaś wyrok Sądu Apelacyjnego w K. wraz

z obszernym uzasadnieniem, znajduje się w aktach niniejszej sprawy. Oba wskazane wyroki są prawomocne i jako takie wiążą zarówno strony, sądy które je wydały oraz inne sądy, z racji istnienia tych wyroków w obrocie prawnym. Nie zachodzi potrzeba w innym postępowaniu sądowym formalnego dopuszczenia dowodu z tych wyroków, skoro ich moc wiążąca wynika z mocy prawa, tj. art. 365 § 1 kc.

Nie znajdując uzasadnionych podstaw do uwzględnienia zarzutów i wniosków skarżącej powódki należało jej apelację oddalić, w oparciu o art. 385 kpc i orzec o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 i 99 kpc.